

Given i Helsingfors den 26 april 2007

Jord- och skogsbruksministeriets förordning

om bas- och tilläggsåtgärder i samband med miljöstödet samt miljöspecialstöd för jordbruket

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 11 § 3 mom. i lagen av den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994), sådant det lyder i lag 273/2003, samt 5 § 5 mom. i lagen av den 29 december 2006 om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd (1440/2006):

DEL I

BASÅTGÄRDER

1 kap.

Planering och uppföljning av miljövården i samband med odling

1 §

Odlingsplan

Jordbrukaren skall årligen före vegetationsperiodens början göra upp en odlingsplan för den kommande vegetationsperioden. Under det första förbindelseåret måste odlingsplanen göras upp före den 15 maj.

I den skriftliga odlingsplanen skall anges vilka växtarter och vilken gödsling med avseende på gödselmängder och gödselslag som planeras på varje jordbruksskifte på basskiftet. Odlingsplanen är en preliminär plan och dess innehåll preciseras i samband med sådden.

2 §

Markkartering

Jordbrukaren skall med tanke på planering och uppföljning av odlingen göra en markkartering av de åkrar på lägenheten som odlas. Markkartering behöver inte göras i fråga om åkrar som inte odlas, icke odlade åkrar som sköts, trädesåkrar samt specialstödsområden på åkermark från vilka skörd inte bärgas eller som inte gödslas. Provtagning måste dock tas av icke odlade åkrar och trädesåkrar samt nya åkrar som kommer i jordbrukarens besittning under den vegetationsperiod då odlingen inleds. En ny markkartering måste göras när fem år har förflutit sedan föregående provtagning.

På en gård som har ingått förbindelse om miljöstöd i enlighet med statsrådets förordning om kompensationsbidrag och miljöstöd för jordbruket (644/2000), nedan *statsrådets förordning från år 2000*, måste markkarteringarna uppfylla kraven i förordningen efter att fem år har förflutit sedan föregående provtagning. En jordbrukare som ingår en förbindelse gällande

miljöstöd och som inte tidigare har ingått någon förbindelse inom miljöstödssystemet skall utföra en markkartering som uppfyller villkoren före utgången av det första förbindelseåret.

Markkarteringen skall vara en grundanalys där jordarten, mullhalten, surheten, ledningstalet, mängden utbytbar kalcium, kalium och magnesium samt mängden löslig fosfor bestäms. Av analysresultaten skall framgå analysdatum eller det datum då provet har anlänt för analysering. Analysen skall utföras i ett godkänt laboratorium enligt 19 § i lagen om gödselproduktion (539/2006).

3 §

Provtagning

Prov för markkartering skall omfatta minst ett prov per basskifte, om basskiftet överstiger 0,5 hektar. Om basskiftet är större än fem hektar skall ett prov tas per varje påbörjat femtal hektar. I fråga om de basskiften som är högst 0,5 hektar skall ett prov tas per varje påbörjat tvåtal hektar. Vid linjeprovtagning, där prover tas vart tredje år, räcker det med provfrekvensen ett prov per varje påbörjat tiotal hektar.

4 §

Innehållet i skiftesvisa anteckningar

Jordbrukaren skall ända från förbindelseperiodens början föra skiftesvisa anteckningar i vilka skall ingå grundläggande uppgifter om skiftena på lägenheten och uppgifter om de årliga odlingsåtgärderna. De grundläggande uppgifterna om skiftet skall innefatta relativt bestående uppgifter om skiftets läge och förhållanden och uppgifter om bland annat kalkning, åker- och dikesrenar, skyddsremsor, åkerrenar avsedda att bevara biodiversiteten och genomförda åtgärder enligt avtal om specialstöd. De uppgifter som samlas in från olika källor kan sparas och registreras separat som olika dokument och/eller kartor.

I de skiftesvisa anteckningarna skall följande uppgifter ingå:

- 1) skiftets signum och areal,
- 2) bearbetningsdatum och bearbetningsmetod,
- 3) sånings- eller planteringsdatum,
- 4) växtart och mängden utsäde eller plantor,
- 5) gödslingsdatum,
- 6) slagen och mängderna av handelsgödsel och organiska gödselmedel,
- 7) mängderna fosfor och kväve samt vid behov en anteckning om när fosforutjämningsperioden inletts och utjämningsåret,
- 8) vidtagna växtskyddsåtgärder, såsom växtskyddsmedlets fullständiga namn, dosering, tidpunkt, användningsändamål och orsak till användningen, och

9) datum för skörd och den i 11 § 3 mom. avsedda skördenivån inklusive nödvändiga motiveringar.

I fråga om plantskoleodling skall skiftesvisa anteckningar föras per växtgrupp. Växtgrupperna är träd, buskar och perenner. Också sådant som förutsätts i samband med de tilläggsåtgärder som jordbrukaren har valt skall föras in i de skiftesvisa anteckningarna.

Odlingsplanen, resultaten från markkarteringen och de dokument som ansluter sig till de skiftesvisa anteckningarna förvaras på gården.

2 kap.

Anläggning och skötsel av träda som är täckt av växtlighet

5 §

Gödsling av träda som är täckt av växtlighet

Gödsling av träda som är täckt av växtlighet är möjlig på det sätt som bestäms i 3 kap. i samband med att trädan anläggs.

6 §

Grönträda

Flerårig grönträda skall bevaras minst två vegetationsperioder på samma skifte. Grönträdor anläggs med utsäde av fleråriga vall-, gräs- eller ängsväxter senast den 30 juni eller redan året innan genom insädd i skyddssäd. De kan också ha anlagts tidigare än så. Grönträdor skall slå en gång under vegetationsperioden före slutet av augusti. Slåttern skall utföras vid en sådan tidpunkt och på ett sådant sätt att fåglarnas och däggdjurens levnadsförhållanden beaktas och får därför inte inledas före den 1 augusti, såvida det inte gäller att bekämpa ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur eller förhindra deras spridning eller av någon annan liknande orsak. Orsaken skall föras in i de skiftesvisa anteckningar som avses i 4 §.

Växtlighet som bärgats på grönträda får inte utnyttjas ekonomiskt. En grönträda får brytas det andra trädesåret efter den 31 augusti, eller vid sådd av höstsådda grödor, från och med den 15 juli i enlighet med tvärvillkoren. Grönträda får brytas mekaniskt eller kemiskt.

7 §

Viltträda

Växtligheten på viltträda får användas för att utfodra villebråd och vilda djur på skiftet på sommaren och påföljande höst eller vinter. Skörden får inte bärgas eller forslas bort från skiftet. För att växtligheten inte helt skall täckas av snö kan den slå i strängar eller lyftas på störar. En viltträda skall anläggas senast den 30 juni med användning av en fröblandning som innehåller minst två växtarter. Den får brytas efter trädesåret genom vårsädd. Viltträda får brytas mekaniskt eller kemiskt.

8 §

Landskapsträda

En landskapsträda skall sås med växter som gör landskapet mångsidigare, till exempel honungsfacelia, blåklint eller kornvallmo. När det gäller tidpunkten för att anlägga och avbryta landskapsträdan skall iakttas vad som bestäms i 7 §. Skörden får inte bärgas eller forslas bort från skiftet.

3 kap.

Gödsling av jordbruksgrödor

9 §

Föremål för åtgärder

Jordbrukaren skall iakttä vad som i detta kapitel föreskrivs om gödsling som avser jordbruksgrödor, obligatorisk träda och andra åkerskiften som inte odlas. I fråga om permanenta grödor och ett- eller fleråriga trädgårdsväxter gäller vad som föreskrivs i kap. 4.

10 §

Gödsling av jordbruksgrödor

Gödslingen skall grunda sig på resultatet av en markkartering som utförts tillräckligt ofta och den årliga odlingsplanen i enlighet med 1 kap. I de använda näringsmängderna skall inräknas näringsämnen från såväl handelsgödsel som eventuell stallgödsel och motsvarande organiska gödselmedel. Anteckningar om utförd gödsling och uppnådd skördenivå skall föras i enlighet med 4 §. På begäran skall jordbrukaren kunna ge tillsynsmyndigheten en skriftlig redogörelse över de näringsmängder som har använts och en motivering till dem.

11 §

Gödselmängder

Kväve får användas på gårdsbruksenheten i högst de mängder som anges i tabellerna 1, 2 och 3 i bilagan till denna förordning.

Oavsett skördenivån på skiftet får för annan spannmål än råg alltid användas den mängd kvävegödsel per hektar som anges i tabell 1 i bilaga 1 och som motsvarar skördenivån 4 000 kg. För råg får dock användas en mängd som motsvarar skördenivån 3 000 kg. Oavsett skördenivån på skiftet får för höstrybs och höstraps, vörrybs och vörraps samt oljedådra alltid användas den mängd kvävegödsel per hektar som anges i tabell 1 i bilaga 1 och som motsvarar skördenivån 1 750 kg och för potatis den mängd kvävegödsel per hektar som anges i tabell 3 i bilaga 1 och som motsvarar skördenivån 35 000 kg.

Om jordbrukaren önskar använda en större mängd kvävegödsel än den som föreskrivs i 2 mom., måste den skördenivå som gödselgivan baserar sig på ha uppnåtts på skiftet under något av de fem föregående skördeåren. Skördenivån för varje skifte fastställs genom att den aktuella odlingsgrödans skörd på hela gården delas med antalet skiften där denna gröda har odlats eller så att det på annat sätt framgår att denna skördemängd har uppnåtts på skiftet i fråga. Skördenivån och grunderna för den skall införas i de skiftesvisa anteckningar som

avses i 4 §. Utgående från en högre uppnådd skördenivå än den som fastställs i 2 mom. är det möjligt att vid odling av spannmål och oljeväxter använda extra kvävegivor enligt tabell 2 i bilaga 1 utöver kvävegivorna enligt tabell 1 i bilaga 1.

För att stöd skall kunna beviljas får på gårdsbruksenheten användas högst de fosforgivor som anges i tabell 4 i bilaga 1. Tabell 4 i bilaga 1 utgår från skördenivån 4 000 kg/ha/år för spannmål och skördenivån 1 750 kg/ha/år för oljeväxter. För råg får dock användas en mängd som motsvarar skördenivån 3 000 kg. Om den uppnådda skördenivån är 25 procent högre, kan 3 kg/ha/år läggas till mängderna i tabellen. Om den uppnådda skördenivån är 50 procent högre, kan 6 kg/ha/år läggas till mängderna i tabellen. Skördenivån fastställs på samma sätt som i fråga om kvävegödsling.

På ett skifte för vilket markkartering enligt 2 § ännu inte gjorts är det tillåtet att vid kvävegödsling av var och en av växterna använda högst den mängd kvävegödsel som enligt tabell 1 eller 3 i bilaga 1 är tillåten för ler- och mjäljord och vid fosforgödslingen högst den mängd fosforgödsel som enligt tabell 4 i bilaga 1 får användas i bördighetsklassen tillfredsställande.

12 §

Användning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel

Om endast gödsel från husdjur används som fosforgödsling på skiftet, kan med avvikelse från mängderna i tabell 4 i bilaga 1 användas en stallgödselmängd som motsvarar 15 kg fosfor per hektar och år i alla bördighetsklasser utom bördighetsklassen betänkligt hög. Om endast gödsel från husdjur används som fosforgödsling för fleråriga vallväxter, kan en stallgödselmängd användas som motsvarar 30 kg fosfor per hektar och år i bördighetsklasserna dålig, rätt dålig, nöjaktig och tillfredsställande och 20 kg per hektar i bördighetsklasserna god och hög. Om cellsaft från potatis används som fosforgödsel kan en mängd som motsvarar 15 kg fosfor per hektar och år användas i bördighetsklassen god och lägre bördighetsklasser. Fosforutjämning i enlighet med 13 § får tillämpas på mängderna. Undantagen får inte tillämpas på områden som är närmare ett vattendrag än 25 meter.

Näringsämnen i stallgödsel från husdjur skall räknas in i gödselmängderna på basis av antingen värdena i tabell 9 i bilaga 1 eller resultaten av en stallgödselanalys. Stallgödselanalysen får inte vara äldre än fem år och den skall utföras vid ett laboratorium som Livsmedelssäkerhetsverket har godkänt i enlighet med lagen om gödselproduktion. En analys av stallgödsel skall alltid utföras och resultatet av den användas vid beräkningen av näringsämnen när tabell 9 i bilaga 1 saknar tabellvärden för gödsel från den aktuella djurarten.

Av näringsämnen i stallgödsel och andra organiska gödselmedel beaktas det lösliga kvävet i sin helhet utom i fråga om stallgödsel och cellsaft från potatis som sprids på hösten, där 75 procent av det lösliga kvävet beaktas vid gödslingen. Av den sammanlagda fosfor beaktas 85 procent. Av fosfor i pålsdjursspillning och i gödselproduktion baserat på avloppsslam beaktas 40 procent.

Fosfor i andra gödselproduktion beaktas på följande sätt i gödselmängderna:

1) i fråga om organiska animaliska gödselmedel, t.ex. hornspån, beaktas den vattenlösliga fosfor i sin helhet,

2) i fråga om köttbenmjöl beaktas den fosfor som är löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten i sin helhet,

3) i fråga om fosformineraler beaktas den fosfor som är löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten i sin helhet,

4) i fråga om kalksten och biprodukter som används som kalkningsmedel som sådana beaktas den fosfor som är löslig i neutralt ammoniumcitrat och vatten i sin helhet.

13 §

Fosforutjämning

Vid fosforgödslingen kan en högst fem år lång utjämningsperiod tillämpas. Fosforutjämningsperioden skall inledas när den fosformängd som spridits på basskiftet överskrider den tillåtna årliga fosfornivån för första gången. Utjämningsperioden kan också inledas när den tillåtna årliga mängden fosfor underskrids. Tidpunkten för utjämningsperiodens början och slut samt det pågående utjämningsåret skall anges i de skiftesvisa anteckningarna enligt 4 §.

Fosforutjämningen skall göras jordbruksskiftesvis. Om jordbruksskiftenas placering på basskiftet varierar under utjämningsperioden, skall fosforutjämningsperioden följas upp på basskiftesnivå. Den årliga mängd fosfor som ett basskifte förbrukar fås härvid fram genom att arealen för varje jordbruksskifte multipliceras med fosforgivan för den gröda som odlas på jordbruksskiftet, varefter dessa tal räknas samman. Den erhållna summan jämförs med den tillåtna högsta fosformängd som räknats ut på motsvarande sätt för de aktuella grödorna. Skillnaden används vid uppföljningen av fosforutjämningen. Om ett skifte där en fosforutjämningsperiod pågår inte odlas, anses det att skiftet under året eller åren i fråga inte alls förbrukar fosfor.

14 §

Gödsling av träda

Det är förbjudet att gödsla svartträda och stubbträda samt ettårig grönträda. Om tillåten växtlighet etableras från den 15 juli på ett skifte som legat i obligatorisk träda, eller om en gröda som är tillåten inom systemet med samlat gårdsstöd odlas på skiftet och sedan skördas, kan skiftet gödslas i enlighet med tabellerna 1, 2, 3 och 4 i bilagan.

4 kap.

Gödsling av trädgårdsväxter

15 §

Gödsling av trädgårdsväxter

Åtgärden skall genomföras i fråga om trädgårdsväxter i grupp 1 och 2 samt vissa frökryddväxter. Gödslingen skall grunda sig på resultatet av en markkartering som utförts tillräckligt ofta och den årliga odlingsplanen i enlighet med 1 kap. Markkartering skall utföras med minst tre års intervaller. När gödslingen vid anläggning av fleråriga växter planeras får

resultatet av en markkartering som är äldre än två år inte användas. Provtätheten skall motsvara bestämmelserna i 3 §.

Om såväl trädgårdsväxter som åkergrödor odlas på skiftet skall den markkarteringsfrekvens som anges i 1 mom. tillämpas, såvida trädgårdsväxter odlas på skiftet i fler än två år av fem under förbindelseperioden.

16 §

Näringsmängder

I näringsmängderna skall inräknas näringsämnen från såväl handelsgödsel som eventuell stallgödsel och motsvarande organiska gödselmedel i enlighet med 12 §. Vid fosforutjämning iakttas vad som bestäms i 13 §. Anteckningar om gödsling skall föras i enlighet med 4 §. De maximala näringsmängder som får användas för trädgårdsväxter ingår i tabellerna 5, 6 och 7 i bilaga 1.

5 kap.

Anläggning och skötsel av åkerrenar och skyddsremсор

17 §

Åkerrenar

På åkerskiftet som ligger vid utfallsdiken skall lämnas minst en meter breda renar som är täckta av flerårig vall. Åkerrenen hör till det jordbruksskifte där den ligger. Åkerrenen får vara bredare än en meter, dock inte bredare än tre meter i genomsnitt, om det är nödvändigt med tanke på vattenskyddet eller de skötselåtgärder som används.

Åkerrenen behöver inte slås. Om den hotar växa igen med sly, måste den dock alltid slås. Med hjälp av slätter kan även spridningen av ogräs bekämpas. Om växtligheten på en åkerren slås får slätterresterna utnyttjas ekonomiskt. Den växtlighet som slagits på åkerrenen till ett skifte som ligger i obligatorisk träda får samlas ihop och spridas ut annanstans på skiftet i obligatorisk träda.

Flyghavre som har spridit sig till åkerrenar skall bekämpas i enlighet med en bekämpningsplan som avses i 6 § i lagen om bekämpning av flyghavre (185/2002), antingen med hjälp av växtskyddsmedel eller mekaniskt. Att punktbekämpa ogräs med ogräsmedel eller mekaniskt är tillåtet bara vid svåra ogräsangrepp. Då skall växtskyddsmedel användas och åkerrenen besås med ny vall under samma vegetationsperiod. I annat fall får en åkerren inte behandlas med växtskyddsmedel och inga gödselmedel får spridas på den. Om växtskyddsmedel används på åkerrenen skall en skriftlig anmälan göras i förväg till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet.

Vid anläggningen och skötseln av åkerrenar skall sådana åtgärder som är skonsamma mot vilda djur, växter och andra organismer gynnas i mån av möjlighet. Slåttern får inledas tidigast den 1 augusti, om det inte är fråga om bekämpning av ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur, förhindrande av att dessa sprider sig eller någon annan motsvarande orsak. Orsaken skall föras in i de skiftesvisa anteckningar som avses i 4 §. Djur får gå på bete på åkerrenen.

18 §

Skyddsremsor

Vid kanten av åkrar som ligger invid vattenfårar som är större än utfallsdiken samt kring tjärnar, sjöar och brunnar för hushållsvatten och på åkrar som ligger vid havet skall anläggas skyddsremsor som i genomsnitt är minst tre meter breda och täckta av flerårig vall-, gräs- och ängsväxtlighet. Skyddsremsan får vara bredare än tre meter, dock inte bredare än tio meter i genomsnitt, om det är nödvändigt med tanke på vattenskyddet eller de skötselåtgärder som används.

Det rekommenderas att skyddsremsan slås en gång under vegetationsperioden. Om skyddsremsan hotar växa igen med sly, måste den dock alltid slås. Med hjälp av slätter kan även spridningen av ogräs bekämpas. Slätterresterna bör helst föras bort från skyddsremsan och de får utnyttjas ekonomiskt. Den växtlighet som slagits på ett skifte som ligger i obligatorisk träda eller på skyddsremsan till ett sådant skifte får samlas ihop och spridas ut annanstans på skiftet i obligatorisk träda.

Flyghavre som har spridit sig till skyddsremsor skall bekämpas i enlighet med en bekämpningsplan som avses i 6 § i lagen om bekämpning av flyghavre, antingen med hjälp av växtskyddsmedel eller mekaniskt. Att punktbekämpa ogräs med ogräsmedel eller mekaniskt är tillåtet bara vid svåra ogräsangrepp. Då skall växtskyddsmedel användas och skyddsremsan besås med ny vall under samma vegetationsperiod. I annat fall får en skyddsremsa inte behandlas med växtskyddsmedel och inga gödselmedel får spridas på den. Om växtskyddsmedel används på skyddsremsan skall en skriftlig anmälan göras i förväg till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet.

Vid anläggning och skötsel av skyddsremsor skall i mån av möjlighet naturens mångfald beaktas och sådana åtgärder gynnas som är skonsamma mot vilda djur, växter och andra organismer. Slåttern får inledas tidigast den 1 augusti, om det inte är fråga om bekämpning av ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur, förhindrande av att dessa sprider sig eller någon annan motsvarande orsak. Djur får gå på bete på skyddsremsan.

19 §

Övriga renar

En åker anses inte ligga vid ett utfallsdike, en vattenfåra, en tjärn, en sjö eller vid en havsstrand om

1) det mellan åkern och vattenfåran finns i genomsnitt minst tio meter skog, tomtmark, vägområde eller annat område och vattnet inte når fram till åkern ens vid översvämning,

2) det mellan åkern och vattenfåran alltid finns i genomsnitt minst tio meter buskage, impediment eller tvinmark eller motsvarande och vattnet inte når fram till åkern ens vid översvämning,

3) åkern ligger bakom en översvänningsvall och dräneringsvattnet exempelvis pumpas bort.

Om åkern sluttar bortåt från vattenfåran överallt, räcker en meter som bredd för åkerrenen mellan åkern och fåran.

I syfte att bevara naturens mångfald kan jordbrukaren invid samtliga basskiften lämna en i genomsnitt högst tre meter bred ren som är täckt med vallväxtlighet också på andra kanter av basskiftet än de som gränsar till ett utfallsdike eller en vattenfåra. En sådan ren skall besås med vall-, gräs- eller ängsväxtlighet, om det inte växer sådana växter på området sedan tidigare. Detta slag av ren skall skötas på samma sätt som en ren invid ett utfallsdike.

20 §

Förnyande av renar eller skyddsremсор

Om växtligheten på en ren eller en skyddsrensa skadas eller förstörs, exempelvis under vintern eller i samband med dikesrensning, skall renen eller skyddsremsan besås med ny vallväxtlighet så snart förhållandena det medger. Om skador på eller förstörelse av renar eller skyddsremсор och om förnyande av sådana skall göras en skriftlig anmälan till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet.

21 §

Nya förbindelser och områden

En jordbrukare som ingår en förbindelse gällande miljöstöd och som inte tidigare har ingått någon förbindelse inom systemet för miljöstöd skall anlägga skyddsremсор i enlighet med bestämmelserna senast den 30 september det första förbindelseåret.

Om gården kommer i besittning av nya basskiften i början av vegetationsperioden, måste skiftenas renar och skyddsremсор uppfylla bestämmelserna före utgången av vegetationsperioden.

6 kap.

Bevarande av naturens mångfald och landskapet

22 §

Underhållsåtgärder

Jordbrukaren skall hålla åkrarna öppna och odlingslandskapet välskött och omgivningen kring boningshus och produktionsbyggnader i prydligt och vårdat skick. De objekt på lägenheten som är viktiga med tanke på naturens mångfald i jordbruksmiljön skall bevaras. Sådana objekt är bland annat variationsrika kantzoner mellan åker och skog, solitärträd, alléer, källor, bäckar och våtmarker. Dessa objekt får inte äventyras genom användning av växtskydds- eller gödselmedel eller genom kalhuggning. Vägrenar längs åkervägar får inte behandlas med växtskyddsmedel. Eventuell flyghavre skall dock bekämpas i enlighet med en bekämpningsplan som avses i 6 § i lagen om bekämpning av flyghavre, antingen med hjälp av växtskyddsmedel eller mekaniskt. Vid behov kan åkervägarnas vägrenar slås. Slätterresterna får utnyttjas ekonomiskt. Under vintern bör skötseln av åkerskiften med växttäckning underlätta övervintringen för fåglar och vilt.

23 §

Kartläggning av mångfaldsobjekt

Före utgången av det andra förbindelseåret måste jordbrukaren utföra en kartläggning av mångfaldsobjekten på gården. Kartläggningen utförs genom att jord- och skogsbruksministeriets blankett för ändamålet (Blnr 219) fylls i. På blanketten antecknas ur mångfaldssynpunkt viktiga objekt i närheten av gårdens produktionsbyggnader samt på och kring åkrar som innehas av jordbrukaren, t.ex. artrika ängar, åkerkanter och åkerrenar, vägrenar, kantzoner mellan åker och skog, bäckar, källor, våtmarker, gamla stengårdsgårdar, lador och alléer på åkermarker samt landskapsträddor, viltåkrar och viltträdor samt sådana områden som är viktiga för vilt och andra organismer som exempelvis permanenta betesmarker, icke odlade åkrar som sköts och icke odlade åkrar med artrik flora och fauna. På kartläggningsblanketten antecknas också gårdsbruksenhetens specialstödsavtal för främjande av naturens mångfald och omfattningen av dessa avtal. Kartläggningsobjekten skall förutom på blanketten också märkas ut på en karta, exempelvis på en basskifteskarta. Kartläggningen sparas på gården och visas på begäran upp för de myndigheter som övervakar stödet.

DEL II

TILLÄGGSÅTGÄRDER

7 kap.

Jordbruksgröddor

24 §

Reducerad göddslng

I enlighet med 2 § skall den reducerade göddslngen bygga på markkartering som utförs tillräckligt ofta. I göddslmängdderna inräknas såväl handelsgöddsl som eventuell stallgöddsl från husddjur och motsvarande organiska göddslmedel i enlighet med 3 kap. Näringsämnen i göddsln skall räknas in i göddslmängdderna utgående från de näringsstabeller för olika slag av spillning som ingår i bilagan till förordningen. En analys av stallgöddsl skall alltid utföras och resultatet av den användas vid beräkningen av näringsämnen när tabell 9 i bilaga 1 saknar tabellvärden för göddsl från den aktuella ddjurarten. Över göddslngen skall föras skiftesvisa anteckningar i enlighet med 4 §.

Jordbrukaren får på gårdsbruksenheten använda högst de maximala mängder kvävegöddsl som anges i tabell 8 i bilagan.

De maximala mängdderna fosforgöddsl är högst 15 kg/ha/år i bördighetsklasserna dålig, rätt dålig och försvarlig. För sockerbeta är den maximala mängden fosforgöddsl dock högst 30 kg/ha/år och för potatis högst 35 kg/ha/år. I klassen tillfredsställande är den maximala mängden 10 kg/ha/år. I klassen i fråga är den maximala mängden fosforgöddsl för sockerbeta dock högst 15 kg/ha/år och för potatis högst 20 kg/ha/år. I bördighetsklasserna god, hög och betänklngt hög får ingen fosforgöddsl användas.

Vid fosforgöddslngen kan en högst fem år lång utjämningsperiod tillämpas. Fosforutjämnngen skall genomföras i enlighet med vad som bestäms i 14 §. Vid fosforutjämnng får undantagen i fråga om stallgöddsl enligt 3 kap. inte tillämpas på fosforanvändngen.

25 §

Preciserad kvävegödsling av jordbruksgrödor

Åtgärden verkställs i form av en analys av mängden kväve i åkermarken på våren före vårgödslingen med hjälp av en laboratorieanalys eller en metod för snabbmätning. Resultatet av analysen måste beaktas vid kvävegödslingen av de jordbruksskiften där kvävemängden uppmätts. Om resultatet av analysen är över 20 kg kväve per hektar, måste den mängd kväve som överstiger 20 kg/ha dras av från kvävegivan för skiftet. Om resultatet av analysen inte finns att tillgå innan kvävegödslingen genomförs, måste den maximala kvävegiva per skifte som tillåts enligt villkoren för miljöstöd minskas med minst 20 kg/ha. Den mängd som inte spridits får spridas ut om analysresultatet visar på högst 20 kg kväve per hektar. Om resultatet överstiger 20 kg/ha, måste den överskjutande kvävemängden dras av från kvävegivan.

De jordbruksskiften som undersöks med hjälp av analys skall representera 30 procent av den areal som berättigar till miljöstöd. I denna areal ingår inte arealer med trädgårdsväxter i grupp 1 och 2 eller arealer med vissa frökryddväxter.

Proven för analys skall i första hand tas från de jordbruksskiften på vilka stallgödsel har spridits föregående höst eller sådana skiften där förgrödan har varit vall, grönträda eller baljväxter och som har plöjts eller bearbetats hösten innan. Om kravet på 30 procent av arealen inte uppfylls med detta, kan jordbrukaren ta prov från vilka skiften han vill. Det rekommenderas då att mängden lösligt kväve utreds på t.ex. de skiften där föregående års skörd blev mycket mindre än planerat med den genomförda gödslingen, eller om skörden på grund av väta lämnades obärgad helt och håller, eller om det på skiftet har odlats en växt som eventuellt fått markens kväveinnehåll att stiga över det normala. Proven skall tas från de jordbruksskiften där mätning förutsätts, dock så att minst ett prov per fem hektar tas. Varje prov skall bestå av 15—25 delprov.

Jordbrukaren kan utföra eller låta utföra en analys av den totala mängden vattenlösligt kväve genom att använda en metod för snabbmätning, en så kallad kväveportfölj, eller beställa en laboratorieanalys. Utöver mängden nitratkväve skall också mängden ammoniumkväve analyseras, om organiskt gödselmedel har spridits på skiftet, en stor mängd grönmassa har plöjts in i skiftet, en specialgröda som gödslats kraftigt har odlats på skiftet eller skiftet är mycket mullrikt. En laboratorieanalys skall utföras vid ett laboratorium som Livsmedelssäkerhetsverket har godkänt. Mätresultaten skall föras in i de skiftesvisa anteckningar som avses i 4 §.

26 §

Växttäckte vintertid och reducerad bearbetning

Jordbrukaren skall utanför vegetationsperioden ha minst 30 procent av jordbruksenhetens sammanlagda miljöstödsberättigande åkerskiftesareal täckt av växtlighet eller stubb eller bearbetad i enlighet med en godkänd metod för reducerad bearbetning. Växttäcket skall bibehållas på skiftet fram till såbäddsberedningen eller motsvarande odlingsåtgärd. Det rekommenderas att de skiften som är täckta av växtlighet är sådana som är viktiga för vattenskyddet, i synnerhet skiften som gränsar till vattendrag och utfallsdiken.

Följande skiften uppfyller villkoret vad gäller växttäckte:

- 1) flerårig odlad vall och rörflen samt gröngödslingsvall som inte bearbetas på hösten,

- 2) arealer med avtal om skyddszon som anlagts på åker,
- 3) flerårig gröenträda när växtligheten har anlagts senast den 30 juni,
- 4) viltträda och landskapsträda som uppfyller kraven i 7 och 8 §,
- 5) fleråriga trädgårdsväxter såsom fleråriga bärväxter och fruktträd, havtorn och bäraronia samt fleråriga plantskoleväxter, prydnadsväxter, kryddväxter, medicinalväxter, frökryddor och snittgrönt,
- 6) odling av botten- och fånggrödor om skiftet plöjs eller bearbetas först följande vår,
- 7) stubbträda samt stubb av spannmål, oljeväxter, frökryddor och spånadslin, dock inte om höstråg, rågvete, höstvetete eller speltvetete, höstrybs eller höstraps har såtts i stubben på hösten,
- 8) lin och hampa som bärgas på våren, och
- 9) icke odlad åker som sköts enligt systemet med gårdsstöd, om åkern får behålla sitt växttäckte över vintern.

Som växttäckte godkänns inte ett vallskifte eller ett skifte med flerårig gröenträda där växtbeståndet har förstörts på kemisk väg, och inte spannmåls- och oljeväxtskiften vars halm och stubb har bränts.

Reducerad stubbearbetning på hösten av skiften där spannmål och oljeväxter odlats uppfyller villkoret, om bearbetningen utförs som enkel körning med kultivator, tallriks-, fjäderpinn- eller spadrullharv eller miniplog.

27 §

Växttäckte vintertid

Jordbrukaren skall utanför vegetationsperioden ha minst 30 procent av gårdsbruksenhetens sammanlagda miljöstödsberättigande åkerskiftesareal täckt av växtlighet eller stubb. Växttäcktet skall bibehållas på skiftet fram till såbäddsberedningen eller motsvarande odlingsåtgärd. Det rekommenderas att de skiften som är täckta av växtlighet är sådana som är viktiga för vattenskyddet, i synnerhet skiften som gränsar till vattendrag och utfallsdiken.

Följande skiften uppfyller villkoret vad gäller växttäckte:

- 1) flerårig odlad vall och rörflen samt gröngödslingsvall som inte bearbetas på hösten,
- 2) arealer med avtal om skyddszon som anlagts på åker,
- 3) flerårig gröenträda när växtligheten har anlagts senast den 30 juni,
- 4) viltträda och landskapsträda som uppfyller kraven i 7 och 8 §,

5) fleråriga trädgårdsväxter såsom fleråriga bärväxter och fruktträd, havtorn och bäraronia samt fleråriga plantskoleväxter, prydnadsväxter, kryddväxter, medicinalväxter, frökryddor och snittgrönt,

6) stubbträda samt stubb av spannmål, oljeväxter, frökryddor och spånadslin, dock inte om höstråg, rågvete, höstvetete eller speltvetete, höstrybs eller höstraps har såtts i stubben på hösten,

7) lin och hampa som bärgas på våren, och

8) icke odlad åker som sköts enligt systemet med gårdsstöd, om åkern får behålla sitt växttäckte över vintern.

Som växttäckte godkänns inte ett vallskifte eller ett skifte med flerårig gröntträda där växtbeståndet har förstörts på kemisk väg, och inte spannmåls- och oljeväxtskiften vars halm och stubb har bränts.

28 §

Effektiverat växttäckte vintertid

Jordbrukaren skall utanför vegetationsperioden ha minst 50 procent av gårdsbruksenhetens sammanlagda miljöstödsberättigande åkerskiftesareal täckt av växtlighet eller stubb. Växttäcktet skall bibehållas på skiftet fram till såbäddsberedningen eller motsvarande odlingsåtgärd. Det rekommenderas att de skiften som är täckta av växtlighet är sådana som är viktiga för vattenskyddet, i synnerhet skiften som gränsar till vattendrag och utfallsdiken.

Följande skiften uppfyller villkoret vad gäller växttäckte:

1) flerårig odlad vall och rörflen samt gröngödslingsvall som inte bearbetas på hösten,

2) arealer med avtal om skyddszon som anlagts på åker,

3) flerårig gröntträda när växtligheten har anlagts senast den 30 juni,

4) viltträda och landskapsträda som uppfyller kraven i 7 och 8 §,

5) fleråriga trädgårdsväxter såsom fleråriga bärväxter och fruktträd, havtorn och bäraronia samt plantskoleväxter, prydnadsväxter, kryddväxter, medicinalväxter, frökryddor och snittgrönt,

6) stubbträda samt stubb av spannmål, oljeväxter, frökryddor och spånadslin, dock inte om höstråg, rågvete, höstvetete eller speltvetete, höstrybs eller höstraps har såtts i stubben på hösten,

7) lin och hampa som bärgas på våren, och

8) icke odlad åker som sköts enligt systemet med gårdsstöd, om åkern får behålla sitt växttäckte över vintern.

Som växttäckning godkänns inte ett vallskifte eller ett skifte med flerårig grönträda där växtbeståndet har förstörts på kemisk väg, och inte spannmåls- och oljeväxtskiften vars halm och stubb har bränts.

29 §

Mångsidigare odling

Minst 10 procent av gårdsbruksenhetens miljöstödsberättigande åkerareal skall årligen bestå av vall eller gräsbevuxna områden. Med detta avses odlad vall, grönträda, grüngödslingsvall och icke odlad åker som sköts samt områden med avtal om skyddszon. Vallarealen om 10 procent kan finnas på samma skifte under hela förbindelseperioden.

En och samma växtart får under året odlas på högst 40 procent av den odlade åkerareal på gårdsbruksenheten som berättigar till miljöstöd. Samma växtart får odlas på skiftet högst två år i följd. Vall och kummin får dock odlas högst tre år på samma skifte. Samma vall får inte anmälas som olika växtarter fler än tre år i följd. Varje år måste minst tre olika växtarter odlas, av vilka en skall vara någon annan växtart än stråsäd. Den vall som utgör minimikrav betraktas som en av de tre växtarter som krävs.

Inom ramen för denna tilläggsåtgärd räknas som skilda växtarterna bland annat höstvet, vårvete, speltvet, rågvete, vårråg, höstråg, korn, havre, bovete, majs, sockermajs, varraybs, höstrybs, vårraps, höstraps, solros, sojaböna, oljelin, ärt, bondböna, sötlupin, vicker, rörfen, potatis, sockerbeta, foderkål, lin, hampa, humle, tobak, nässla, oljedådra, kummin, senap, ett- eller flerårig vall samt beten, obligatorisk träda, grüngödslingsvall och icke odlad areal som sköts. I fråga om frilandsgroönsaker, bärväxter, fruktväxter, kryddväxter, prydnadsväxter och medicinalväxter samt snittgrönt räknas varje botanisk art som en separat växtart.

Den planerade växtrotationen för de åkerskiften på gårdsbruksenheten som berättigar till miljöstöd skall anges i den skriftliga växtföljdsplan som görs upp för fem år framåt. I planen anges per basskifte vilken växtart som planeras bli odlad på varje skifte under de fem följande åren. Planen är riktgivande och avvikelser kan vid behov göras. Planen skall göras upp före utgången av juni månad det första förbindelseåret.

30 §

Extensiv vallproduktion

Jordbrukaren skall årligen odla vall på minst 50 procent av gårdsbruksenhetens miljöstödsberättigande åkerareal. För gödsling av vallarna på gårdsbruksenheten får användas högst 75 procent av kvävegivorna enligt 12 §. Med vallväxter avses de växtarter som anges i 1 tabell 3 i bilaga 1, det vill säga flerårig vall, ettårigt rajgräs, grönfodersäd tillsammans med rajgräs, fler- eller ettårig betesvall, grönfodersäd, helsäd och annan vallväxtlighet.

31 §

Spridning av stallgödsel under vegetationsperioden

Stallgödsel får inte överlåtas från gårdsbruksenheten, bortsett från en mängd om högst 100 m³ per år, och gårdsbruksenheten får inte heller vara en sådan överlåtare av stallgödsel som avses i ett avtal enligt 45 §, om den mängd som överläts är större än så.

Den stallgödsel som uppkommer på gårdsbruksenheten skall spridas ut på åkrarna under vegetationsperioden på våren och sommaren. På våren får stallgödsel börja spridas tidigast den 15 april. Spridningen får inledas den 1 april om marken är ofrusen och torr, så att ingen avrinning till vattendrag sker och det inte finns risk för alvförtätning. Vid spridning av fast gödsel på brodd och vall under vegetationsperioden skall användas precisionsspridare för fast gödsel och vid spridning av flytgödsel och urin utrustning som placerar gödseln och urinen eller slangspridare i syfte att minska luktolägenheterna. Vid anläggning av växtbestånd skall stallgödseln alltid myllas in. Stallgödsel får spridas fram till den 10 september om skiftet besås med höstsäd, höstoljeväxter eller vall eller om en flerårig trädgårdsväxt planteras på skiftet. I annat fall är stallgödselspridning tillåten fram till den 15 augusti.

Med stallgödsel avses i fråga om denna tilläggsåtgärd sådan flytgödsel, urin och fast gödsel inklusive strö som uppkommer inom husdjursproduktionen. Inskränkningarna i fråga om spridning gäller också det gödselvatten som samlas in i en behållare från begränsade rastgårdar för djur.

Precisionsspridare för fast gödsel skall uppfylla kraven i avsnitt tre i standarden SFS-EN 13080 (Miljökrav och tester för stallgödselspridare). För att uppfylla kraven skall precisionsspridaren ha till exempel minst två rivande valsar som är försedda med knivar samt spridartallrikar med sammanlagt minst sex justerbara vingar.

32 §

Näringsbalans

Näringsbalans skall göras upp för jordbruksgrödor. För åkrar som ligger i obligatorisk träda och improduktiva åkrar skall årlig näringsbalans inte göras upp.

Jordbrukaren skall årligen göra upp en skiftesspecifik åkerbalans för gårdsbruksenhetens samtliga basskiften och en gårdsspecifik gårdsbalans för hela gårdsbruksenheten. För gårdsbruksenheten skall dessutom utarbetas en "Målinriktad plan för näringsbalansen". I planen ingår en målinriktad del som skall sammanställas efter den första åkerbalansen och där resultatet av balanserna och dess betydelse för gårdsbruksenhetens framtida verksamhet utvärderas och ett mål för balansen sätts upp. Efter den fjärde balansuträkningen skall i den målinriktade planen skrivas in hur målen uppnåtts och hur jordbrukaren har för avsikt att göra i fortsättningen för att uppnå målen. Balansen skall omfatta kväve- och fosformängderna.

Med skiftesspecifik åkerbalans avses skillnaden mellan näringsämnena i de gödselmedel och den stallgödsel som spridits på ett basskifte och de näringsämnena som förts bort från basskiftet med skörden, med andra ord över- eller underskott. Med gårdsspecifik gårdsbalans avses skillnaden mellan näringsämnena i de produktionsinsatser som skaffats till gårdsbruksenheten och näringsämnena i de produkter som lämnat gårdsbruksenheten.

Näringsbalanserna skall göras upp för varje år (gårdsbalans) eller vegetationsperiod (åkerbalans) före utgången av respektive förbindelseår. "Målinriktad plan för näringsbalansen" skall göras upp före utgången av det andra och det fjärde förbindelseåret.

33 §

Förbättring av åkrarnas kulturtillstånd

Den påfrestning för markstrukturen på gårdsbruksenheten som åkerbruket förorsakar skall bedömas genom att observationer om markens beskaffenhet per skifte förs in i gårdens skiftesvisa anteckningar enligt 4 §. Faktorer som skall beaktas och föras in i de skiftesvisa anteckningarna för varje skifte är

- 1) dikningstyp och dikningens funktionsduglighet,
- 2) markens grynstruktur,
- 3) antalet dagmaskar,
- 4) känslighet för torka,
- 5) hur åkrarna torkar upp före vårbruket,
- 6) hur bearbetningen förlöper,
- 7) hur åkrarna torkar upp efter störtregn och åkrarnas vattengenomsläpplighet,
- 8) tecken på väta och torka som syns i växtbeståndet,
- 9) problem med markpackning.

Iakttagelserna förs årligen in i de skiftesvisa anteckningarna i enlighet med 4 § senast den 31 december.

En utvärdering av markens beskaffenhet görs årligen på två olika basskiften på gårdsbruksenheten med hjälp av en testserie som utarbetats för detta ändamål och som innehåller ett verbalt frågetest och ett praktiskt groptest. Utöver testgruppen skall därutöver göras iakttagelser och anteckningar om hela markprofilen, matjordslagret och alven. Groptestet, som sker genom grävning, skall göras på två observationspunkter på varje basskifte, om skiftets storlek är högst 10 ha. På större skiften än så skall groptestet alltid utföras på två observationspunkter för varje påbörjat tiotal hektar. Groptestet görs varje år på två basskiften. Testet kan utföras av jordbrukaren själv eller av en sakkunnig. Groptestet kan kompletteras med en mätning med penetrometer som anger markpackningen. Testserien genomförs före vegetationsperiodens slut, dock senast den 30 september.

Vidare skall jordbrukaren göra upp en fritt formulerad skriftlig plan över åkermarkens struktur på de undersökta skiftena. I den målinriktade planen skall anges med vilka åtgärder jordbrukaren ämnar förbättra kulturtillståndet för ett basskifte som har undersökts med de metoder som anges i 2 mom. och som har visat sig vara i högst försvarligt skick. Åtgärden kan bland annat anknyta till användningen av produktionsinsatser eller till odlingstekniken. I den målinriktade planen anges också en tidtabell för den valda åtgärden. Den målinriktade planen skall utarbetas före utgången av det andra förbindelseåret. Den valda åtgärden skall vidtas före utgången av det fjärde förbindelseåret.

34 §

Odling av fånggrödor

Årligen skall fånggrödor sås på minst 25 procent av gårdsbruksenhetens miljöstödsberättigande areal. Med fånggrödor avses en bottengröda som sås i samband med sådden av den egentliga odlingsväxten eller en fånggröda som sås efter att den egentliga odlingsväxten har skördats. Fånggrödan får inte gödslas separat.

Som bottengröda kan man så rajgräs eller andra gräs- och vallväxter, klöver eller utsädesblandningar av dessa. Bottengrödan kan bearbetas eller plöjas in samtidigt som den egentliga odlingsväxten bearbetas eller plöjs, eller så kan den bli kvar på skiftet hela hösten. Bottengrödan får avslutas på kemisk väg.

Som fånggröda kan sås korn, havre, rajgräs eller andra gräs- och vallväxter, foderraps, rybs, honungsfacelia eller klöver eller utsädesblandningar av dessa. Fånggrödan skall sås efter skörden av den egentliga odlingsväxten och senast den 15 augusti. Fånggrödan skall sparas på skiftet fram till vegetationsperiodens utgång, dock senast till den 1 oktober, varefter skiftet får bearbetas eller plöjas.

En bottengröda eller fånggröda får inte användas för att anlägga flerårig vall, grölträda eller grüngödslingsvall.

8 kap.

Trädgårdsväxter

35 §

Preciserad kvävegödsling av trädgårdsväxter

Jordbrukaren skall mäta mängden lösligt kväve på våren före vårgödslingen och under vegetationsperioden före tillskottsgödslingarna. För varje jordbruksskifte utförs en separat analys. Om mängden lösligt kväve i marken överstiger 20 kg per hektar skall den andel som överstiger 20 kg dras av från den årliga kvävegivan för skiftet. Jordbrukaren kan analysera eller låta analysera mängden lösligt kväve med hjälp av en metod för snabbbestämning, en så kallad kväveportfölj, eller beställa en laboratorieanalys av mängden lösligt kväve. Laboratorieanalysen skall utföras vid ett laboratorium som Livsmedelssäkerhetsverket har godkänt i enlighet med lagen om gödsel-fabrikat. Mätresultaten skall föras in i de skiftesvisa anteckningar som avses i 4 §.

36 §

Användning av täckmaterial i fleråriga trädgårdsväxter

Markytan vid raderna skall täckas med halm, flis eller annat organiskt material, plastfilm, plastduk, täckpapper eller så skall gräs som sedan klipps sås mellan raderna. Om plastfilm används som täckmaterial, skall den vara tillverkad av polyeten som både kan hanteras som vanligt avfall och brännas.

De täckta odlingsskiftenas areal skall utgöra minst 95 procent av odlingsarealen när det gäller andra gräsväxter i grupp 2 än plantskoleväxter, för vilkas del de täckta odlingsskiftena skall utgöra minst 50 procent av odlingsarealen för dessa växter.

Kraven på täckmaterial enligt 1 och 2 mom. i fråga om fleråriga trädgårdsväxter skall uppfyllas senast det tredje förbindelseåret. Stödet betalas från och med det förbindelseår under vilket kravet uppfylls före utgången av juni månad.

37 §

Metoder för uppföljning av skadedjur

Av den areal som avsatts för trädgårdsväxter i grupp 1 och 2 och frökryddor skall minst 50 % årligen användas för odling av växter för vilka man kan använda limfällor eller feromonfällor för att kontrollera förekomsten av skadedjur. Sådana växter är kålväxter, kålrot, rova, senap, ätbara lökväxter, morot, selleri, persilja, palsternacka och andra flockblommiga växter, kummin, ärt, äpple, plommon, sötrönn, vinbär, jordgubbe och hallon.

Jordbrukaren skall föra dagbok över iakttagelser och åtgärder i samband med förekomsten av skadeinsekter samt deras naturliga fiender på gårdsbruksenheten samt över de bekämpningsåtgärder som utförts på basis av iakttagelserna. Motsvarande noteringar kan också föras in i de skiftesvisa anteckningar som avses i 4 §. Åtgärden skall genomföras basskiftesvis. Sådana växter som avses i 1 mom. skall odlas på basskiftet som omfattar minst 0,5 hektar.

Vid uppföljningen skall feromonfällor och limfällor av olika färg användas. Bägge metoderna bygger på uppföljning av förändringar i antalet insekter som fastat i limmet och som med vissa intervaller räknas. Feromonfällor skaffas för äpple, sötrönn, plommon, ärt, ätbara lökväxter och vinbär. I fråga om andra växter kan man skaffa limfällor. Varje år skall det finnas en limfälla eller feromonfälla för varje påbörjad hektar då jordbruksskiftet är minst en halv hektar stort. Om jordbruksskiftets areal överstiger fem hektar, skall det dessutom finnas en fälla på varje påbörjat femtal hektar. Fällorna skall placeras ut jämnt över jordbruksskiftet. På jordbruksskiftet som är mindre än en halv hektar skall det finnas en fälla per varje hel hektar åker. Jordbrukaren skall se till fällornas funktionsriktighet och avläsning tillräckligt ofta, dock minst en gång i veckan. Alternativt kan jordbrukaren skaffa uppföljningen som en köpt tjänst som uppfyller de ovan nämnda villkoren.

Följande växter och deras skadedjur skall kontrolleras:

- 1) kålväxter: liten kålfluga, stor kålfluga, jordloppor, rapsbagge,
- 2) äpple: äppelvecklare, rönnbärsmal,
- 3) plommon: plommonvecklare,
- 4) sötrönn: rönnbärsmal,
- 5) vinbär: vinbärsmal,
- 6) hallon: hallonängar,
- 7) jordgubbe: tripsar, bladlöss, skinnbaggar,
- 8) ärt: ärtvecklare,

9) morot: morotsbladloppa, morotsfluga,

10) lökväxter: lökmal,

11) kummin: kumminmal.

Valet av bekämpningsmetoder baserar sig på anteckningarna om iakttagelser. Uppföljningen görs under perioden från den 1 maj till den 31 augusti alltid då det förekommer skadeinsekter som orsakar skador på odlingsväxterna. Jordbrukaren skall skaffa sig guiden "Avomaavihannesten taudit ja tuholaiset" eller "Aktuella växtskyddsanvisningar" som getts ut av Kasvinsuojeluseura år 2002 eller "Hedelmä- ja marjakasvien tuhoeläimet" som getts ut av Kasvinsuojeluseura år 1997.

DEL III

SPECIALSTÖD

9 kap.

Det detaljerade genomförandet av avtalen

38 §

Anläggning och skötsel av skyddszon

Skyddszoner skall helst anläggas i skyddssäd och området får därefter inte bearbetas, gödslas eller behandlas med bekämpningsmedel. Vid anläggningen av en skyddszon får färdiga utsädesblandningar av gräs- och vallväxter användas. På åkerområden som befinner sig i ett grundvattenområde kan skyddszonerna anläggas i enlighet med skiftesindelningen.

I skyddszonen får det förekomma inhemska buskar eller lövträd i vilt tillstånd i små, naturliga grupper. En skyddszon får inte göra att det öppna odlingslandskapet växer igen. Vid anläggningen och skötseln av en skyddszon skall naturens mångfald beaktas, och om möjligt skall sådana åtgärder gynnas som är skonsamma för vilda växter, djur och andra organismer. Motiverade skötselåtgärder kan i begränsad omfattning och planenligt utvidgas till att omfatta också ett strandområde i naturligt tillstånd i omedelbar anslutning till skyddszonen.

Växtbeståndet på skyddszonen skall slås årligen eller så ofta som anges i planen. Slåttern skall utföras vid en sådan tidpunkt att fåglarnas och däggdjurens levnadsförhållanden beaktas och bör därför inte inledas före den 1 augusti, såvida det inte gäller att bekämpa ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur eller förhindra deras spridning eller av någon annan liknande orsak. Den växtmassa som slagits skall föras bort från skyddszonen och den får användas inom jordbruksproduktionen. Betesgång är tillåten på skyddszonen, om inga vattenvårdshinder eller andra motsvarande hinder föreligger. En skyddszon som inrättats på översvåmningsområden behöver i undantagsfall inte slås, om det är motiverat ur vattenvårdssynpunkt. Den areal som avsatts för skyddszon i avtalet får inte bearbetas annat än i samband med anläggningen. Den växtlighet som slagits på en skyddszon eller på ett i avtalet ingående strandområde i naturligt tillstånd får inte förvaras eller komposteras på skyddszonen, strandområdet eller översvåmningszonen.

Vid förnyandet av växtligheten på skyddszoner skall målet vara att ett växttäck uppkommer så snabbt som möjligt. Vid avlägsnandet av besvärliga ogräs skall mekaniska metoder tillgripas i första hand. Punktvís behandling kan tillåtas av särskilda skäl. Arbetskrafts- och näringscentralen skall underrättas om punktvís behandling innan åtgärden vidtas. I ett sådant fall skall målet vid åstadkommandet av ny växtlighet vara att ett växttäck uppkommer så snabbt som möjligt.

Ett strandområde i anslutning till en åker som omfattas av avtalet kan vara högst cirka 20 meter brett, om det inte finns särskilda skäl att godkänna ett bredare område. Skötselåtgärder kan vara exempelvis slåtter eller gallring eller röjning av träd eller buskar.

39 §

Skötsel av mångfunktionell våtmark

Skötseln av sedimenteringsbassänger, våtmark och översvämningsängar skall genomföras enligt en särskild plan. Avtalet skall omfatta den åkerareal som blivit våtmark eller andra markområden som är föremål för skötselåtgärder inklusive tillräckliga kantområden. De årliga skötselåtgärder omfattar bl.a. avlägsnande av slam, skötsel av dammar samt slåtter och bortförande av växtlighet från våtmarker och kantområden. Växtmassa som bärgas i samband med skötselåtgärder kan användas, eller skötselåtgärder vidtas genom betesgång, om inga vattenvårdshinder eller andra hinder föreligger.

40 §

Metoder för hantering av avrinningsvatten

Metoderna för hantering av avrinningsvatten är reglerbar dränering, reglerbar underbevattnings och återanvändning av avrinningsvatten.

41 §

Förutsättningar för odling vid ekologisk produktion

Till en ansökan om avtal som gäller ekologisk produktion skall fogas växtföljdsplanen för den ekologiska produktionen. Planen skall uppfylla kraven i de allmänna bestämmelserna i underpunkt 3 till bilaga III i förordningen om ekologiskt jordbruk. Växtföljdsplanen kan ändras under avtalsperioden under förutsättning att förordningen om ekologiskt jordbruk iakttas.

42 §

Begränsningar som gäller trädning och gödsling vid ekologisk produktion

På en gårdsbruksenhet som har ett avtal om ekologisk produktion eller ett avtal om ekologisk produktion och ekologisk husdjursproduktion är svarträda tillåten endast om det, i syfte att säkerställa växttäck under vintern efter vegetationsperioden i fråga, på arealen efter svarträdningen sås höstsäd eller en sådan gröda som bildar ett tillräckligt växtbestånd och effektivt utnyttjar den lösliga fosfor och kvävet i bearbetningsskiktet, exempelvis gräs eller vårsäd. Detta gäller också skiften som har anmälts som icke odlad åker som sköts.

43 §

Ekologisk husdjursproduktion

Jordbrukaren skall vid ekologisk husdjursproduktion iaktta vad som i 41—42 § föreskrivs om odlingen, förutsättningarna för odling samt trädning och gödsling.

44 §

Effektiviserad stallgödselanvändning

Den emottagna stallgödseln skall spridas på åkrarna som näring för växterna i enlighet med de i 12 § avsedda villkoren för jordbrukets miljöstöd. Minst 10 m³ gödsel per hektar skall spridas, i fråga om pälsdjursspillning och fjäderfäspillning får dock högst 5 m³ spridas per hektar. Om stallgödsel tas emot från en gemensam gödselstad eller om stallgödseln har bearbetats i en biogasanläggning, skall näringsämnena i stallgödseln räknas in i näringsmängderna utifrån stallgödselanalysen eller biogasanläggningens näringsanalys. Den mängd stallgödsel som spridits och vid vilken tidpunkt skall införas i de skiftesvisa anteckningar som avses i 4 § och som ingår i basåtgärderna inom miljöstödet för jordbruk.

45 §

Skötsel av vårdbiotoper

Vårdbiotoper skall skötas och istandsättas i enlighet med en godkänd plan. Skötselåtgärderna kan utgöras av bl.a. slåtter, betesgång, lövtäkt och röjning av buskar och träd. Bland de planemässiga åtgärderna för skötsel av växtligheten kan även ingå bevarande och istandsättning av konstruktioner och anordningar som hör samman med traditionell kreatursskötsel samt byggande av stängsel och andra åtgärder som hör samman med betesgång. Konstruktioner som hör samman med traditionell kreatursskötsel är bl.a. gårdsgårdar, portar, grindar, olika ställningar för torkning av hö, såsom hässjor, vålmar och stackar, samt kreatursbroar och dammkonstruktioner vid kärrängar.

En vårdbiotop får inte bearbetas, gödulas eller behandlas med växtskyddsmedel. Arbetskrafts- och näringscentralen kan i enskilda fall godkänna stubbehandling vid kemisk bekämpning av sly. Betesgången skall ske så att den inte medför skadlig gödning av växtligheten i området eller jorderosion. Vårdbiotoper som skall användas för betesgång skall i allmänhet avskiljas med stängsel från övriga betesvallar. Området får inte dräneras eller beskogas.

Den växtlighet som slagits skall föras bort, om inte den godkända planen förutsätter något annat. Antalet djur på en viss betesareal skall vara sådant att djuren i huvudsak klarar sig på betet utan tillskottsfoder, eller så skall betesrotationen ordnas så att när ett område är avbetat flyttas djuren till ett annat. Vårdbiotoper får inte användas enbart som betesmark enbart nattetid.

46 §

Genomsnittlig djurtäthet på vårdbiotoper

Om den skötselåtgärd som har valts i avtalet om skötsel av vårdbiotoper är betesgång, skall ett lämpligt betestryck fastställas när avtalet ingås. Ett lämpligt betestryck, dvs. mängden betande djur per viss areal under betesperioden skall fastställas från fall till fall. Eftersom betestrycket är beroende av såväl det ifrågakvarande betesområdet som den betande djurarten och rasen är

det skäl att avpassa det så att det så väl som möjligt motsvarar betesproduktionen. Djuren kan få mineraler och vitaminer om de innehåller endast en liten mängd fosfor och de inte bidrar till övergödning av området. Utfodringen med mineraler och vitaminer skall ordnas i ett täckt utrymme så att de inte kan spridas med regn eller med djuren till den närmaste omgivningen. Utfodringsstället bör placeras i ett skogsbryn eller på en del av området som har ett mindre värdefullt artbestånd. Vid valet av placering skall i synnerhet högt belägna ängar och torrängar och artrika partier av friska ängar undvikas.

Den genomsnittliga djurtätheten (djur/ha) under hela betesperioden, dvs. ca 120 dagar, i olika slag av vårdbiotoper skall vara följande:

	Kvigor < 1 v	Kvigor > 1 v	Köttboskap < 1 v	Dikor + kalvar	Tackor + 2,5 lamm	Hästdjur
Torräng	1,0—1,2	0,5—0,8	0,4—0,6	0,2—0,4	1,5—2,0	0,4—0,8
Frisk äng	2,0—2,5	1,0—1,8	0,9—1,2	0,5—0,8	2,0—2,5	1,0—1,4
Strandäng	1,5—3,0	1,0—1,8	0,7—1,4	0,5—1,0	2,0—4,0	0,8—1,6
Hagmark	1,2—2,0	0,7—1,3	0,5—1,0	0,4—0,8	1,5—2,5	0,6—1,2
Skogsbete	0,2—0,8	0,05—0,5	0,05—0,4	0,04—0,3	0,2—1,0	0,05—0,4

Det är dock möjligt att avvika från den djurtäthet som föreskrivs i 2 mom., om de faktiska förhållandena i ett enskilt fall motiverar en sådan avvikelse. Om en vårdbiotop används som betesmark under flera kortare perioder, skall det totala antalet betesdygn beaktas när djurtätheten räknas ut.

47 §

Främjande av naturens och landskapets mångfald

Jordbrukaren skall inrätta och sköta eller enbart sköta områden eller objekt som är viktiga med tanke på bevarandet och reproduktionen av växt- och djurarter samt odlingslandskapet. Sådana kan vara kantzoner mellan åker och väg eller mellan åker och vattendrag, åkerholmar, platser där utrotningshotade arter förekommer, små våtmarker och översvåmningsängar, häcknings-, mat- och rastplatser för fåglar på åkerområden, livsmiljöer för fjärilar samt åkerrenar avsedda att bevara biodiversiteten. Åtgärderna kan utgöras av röjning av trädbestånd och buskar, användning som betesmark och slåtter. Dessutom kan andra särskilda skötselmetoder användas, såsom avbränning. Bland åtgärderna kan även ingå underhåll och skötsel av traditionsenliga konstruktioner och anordningar på mångfaldsobjektet, såsom stengärdsgårdar, stenbroar, vålmar, hässjor, stackar, kreatursbroar, stenrösen och gårdsgårdar samt anläggning av stigar till avtalsområdet eller byggande av fågeltorn. Skötselåtgärderna får inte äventyra naturtyper som finns på en åkerholme. Åtgärderna skall grunda sig på de skyddsplaner som de regionala miljömyndigheterna har utarbetat för avtal som gäller de mest utrotningshotade arterna. I skötseln av kantzoner invid åker och av åkerholmar skall ingå röjning av buskar och trädbestånd, slåtter eller betesgång minst vart annat år, om inte något annat fastslagits i den godkända planen.

Avtalet ingås om genomförande av en eller flera av de åtgärder som definieras i 1 mom. Åtgärderna skall grunda sig på en godkänd plan. Planen skall vara en naturvårdsplan som omfattar hela gårdsbruksenheten eller en avsevärd del av den och där de värdefulla och restaurerbara objekt som finns i området samt sätten att sköta dem utreds. Planen kan också

gälla enbart ett speciellt område. Genom åtgärderna enligt planen skall särskilda natur- eller landskapsvärden som avviker från det normala i avtalsområdet bevaras eller främjas. Åtgärderna skall grunda sig på de lokala naturliga förutsättningarna, och vid genomförandet skall uppmärksamhet ägnas åt regionala särdrag, landskapet och kulturtraditioner. Utöver dessa åtgärder kan skötseln av konstruktioner som hör till gårdsenhetens jordbrukshistoria och av deras närmiljö tas in i avtalet. När konstruktioner restaureras skall lokala typlösningar bibehållas. Konstruktionerna skall restaureras så, att ursprungliga material och arbetsmetoder används i så stor utsträckning som möjligt.

Avtalsområdet får inte beskogas, gödslas eller behandlas med bekämpningsmedel. Arbetskrafts- och näringscentralen kan i enskilda fall tillåta gödsling på åkerområden som utgör rast- och matplatser för vilda fåglar och användning av bekämpningsmedel, t.ex. vid stubbehandling på områden som skall slås. Betesgång som tillåts i enskilda fall skall ske så att den inte medför skadlig gödning av växtligheten i området eller erosion. Djuren kan få mineraler och vitaminer om de innehåller endast en liten mängd fosfor och de inte bidrar till övergödning av området. Utfodringen med mineraler och vitaminer skall ordnas i ett täckt utrymme så att de inte kan spridas med regn eller med djuren till den närmaste omgivningen. Utfodringsstället bör placeras i ett skogsbryn eller på en del av området som har ett mindre värdefullt artbestånd.

De växtarter som används för åtgärden skall vara växter som är typiska för området.

48 §

Uppfödning av lantraser

Instanser som för sådana tillförlitliga kontroll- eller registersystem som avses i 52 § 1 mom. i statsrådets förordning om kompensationsbidrag och miljöstöd för jordbruket åren 2007—2013 (366/2007) är Faba Jalostus i fråga om öst-, väst- och nordfinsk boskap, landsbygdscentraler som ingår i Pro Agria i fråga om får av finsk lantras eller kajanalandsfår, landsbygdscentraler som ingår i Pro Agria och Föreningen Ålandsfår rf i fråga om ålandsfår, Finlands Hippos i fråga om finska hästar och Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi i fråga om höns av lantras. Endast de ovan nämnda registerförarna får ge ett sådant intyg som avses i bilaga 2 till förordningen över att en lantras är rasren. I fråga om getter av finsk lantras godkänns en anmälan från jordbrukaren.

49 §

Odling av ursprungssorter

Ingåendet av avtal om odling av ursprungssorter förutsätter att det är fråga om en registrerad lantsort som morfologiskt eller till sin fenotyp skiljer sig från andra sorter eller en gammal handelssort som bortfallit från sortlistan eller en modifierad stam av en handelssort som bortfallit från sortlistan. När det gäller lantsorter, gamla handelssorter och modifierade stammar av gamla handelssorter skall en sortundersökning genomföras eller en definition av sortäktheten ges och sorten skall vara registrerad. Vid undersökning av sorten tillämpas den praxis för sortbeskrivning som grundar sig på anvisningarna från den internationella unionen för växtförädlingsprodukter (UPOV). Rätten till bidrag för avtalsenlig odling av för underhåll av en ursprungssort har i första hand en gårdsbruksenhet där sorten har odlats i årtionden.

Av avtalet skall särskilt framgå den mängd odlingsbara frön av den ifrågavarande ursprungsväxten som skall lagras och uppbevaras på jordbrukarens gårdsbruksenhet. På gårdsbruksenheten skall dock lagras minst en sådan mängd utsäde av avtalssorten som är minst två gånger så stor som den mängd som behövs för sådd av arealen för bibehållande, alltså en hektar. Spannmålsväxter och trindsäd skall i regel förökas varje år. Odlingar med vallväxter skall etableras med tanke på underhållet. Den mängd utsäde som behövs för underhållet av sorterna kan sköras enligt gårdsbruksenhetens normala rutiner, t.ex. det andra eller tredje året efter att växterna etablerats. Underhållsodling behöver inte etableras varje år. Av vall kan under övriga år bärgas antingen vallfoder- eller fröskörd för marknadsföring. Åldern hos en enskild underhållsodling av vallväxter kan vara högst tre år efter anläggningsåret. Underhållsodlingen skall ske med hjälp av metoder som jordbrukaren använder i vanliga fall och som antecknas vid den odlingsgranskning som företas innan avtalet ingås. På den gård som bedriver underhållet skall det förhindras att de sorter som ingår i avtalet sammanblandas eller korsas med nyare sorter av samma art. För undvikande av sammanblandning eller korsning skall jordbrukaren vara uppmärksam på förfrukterna samt, i fråga om korspollinerade arter, på tillräckliga isoleringsavstånd.

Beträffande spannmål och gräsväxter skall två år och beträffande vallbaljväxter och trindsäd tre år ha förflutit sedan det på skiftet senast har odlats en annan sort av samma växtart eller ett sådant parti av samma sort vars äkthet varit okänd. På åkerskiftena skall följande isoleringsavstånd iakttagas i förhållande till sådana växtbestånd med vilka icke önskad korsning är möjlig: i fråga om råg 300 meter samt i fråga om gräsväxter, vallbaljväxter och trindsäd 200 meter. Utsädesodlingar av korn, havre och vete får inte vara belägna så nära en annan odling av samma art att risk för sammanblandning finns, exempelvis i samband med bärningen.

Under vegetationsperioden skall jordbrukaren föra skiftesvisa anteckningar i enlighet med 4 § över odlingen av lantsorter, gamla handelssorter eller modifierade stammar av gamla handelssorter. Underhållsodlingen följs genom odlingsgranskningar och fältförsökskontroller. Under avtalsperioden företar Livsmedelssäkerhetsverket minst en odlingsgranskning på gårdsbruksenheten, i fråga om vallväxter i regel det år då jordbrukaren ämnar bärga ett nytt parti för underhåll. Vid odlingsgranskningen konstateras sortäktheten genom undersökning av om växtbeståndet motsvarar beskrivningen. Dessutom kontrolleras om det på odlingen förekommer främmande sorter i menlig utsträckning eller andra menliga kulturväxter samt om isoleringsavstånden iakttagas. Också lagersituationen kontrolleras. Jordbrukaren skall själv senast den 22 maj det år då granskningen önskas bli utförd hos Livsmedelssäkerhetsverkets enhet för frökontroll och övervakning av ekologisk produktion begära att en odlingsgranskning utförs på gårdsbruksenheten.

En gång under avtalsperioden undersöks bevarandet av stammens äkthet och eventuella förändringar i stammens fenotyp genom en fältförsökskontroll. Jordbrukaren skall sända ett officiellt prov av det nya underhållspartiet till Livsmedelssäkerhetsverkets enhet för frökontroll och övervakning av ekologisk produktion senast den 15 april det fjärde avtalsåret. Om detta inte är möjligt på odlingar där vallväxter bibehålls och avsikten är att avtalet skall förlängas, kan provet också sändas in senast den 15 april det sista avtalsåret.

DEL IV

IKRAFTTRÄDANDE

10 kap.

Ikraftträdande

50 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 30 april 2007.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Helsingfors den 26 april 2007

Jord- och skogsbruksminister
Sirkka-Liisa Anttila

Överinspektör
Suvi Ruuska